

KJER GRE ZA PRI- VATNE INTERESE, TAM JE NAVSKRIŽJE.

AKO COLNINA ENIM INTERE-
SOM KORISTI, TADAJ DRU-
GIM ŠKODI.

Tako je tudi z ligo narodov!

Washington, D. C. (Federated Press. Stalni poročevalec). — Ko je Fall, tajnik za notranje zadeve vrge oljno rezervo Teapot Dome Sinclairjevih petrolejskih interesov, je odkril studenec, ki polni republikansko kampanjsko blagajno.

Kakšnih šest tednov nazaj je narodni odbor republikanske stranke se stokal, da je malo drobiža. Danes pa lahko strankin tajnik izdeluje in podpisuje čoke in tako pošilja govornike na vse kraje, kjer postoji nevarnost.

"Kako se je to zgodilo?" vprašuje prijazni tujec, ki je došel v mesto in je slišal povest o obuzani republikanske stranke, katera je krožila poleti. In sliki se odgovor: "Zdaj je vse v redu, oglasili so se oljarji."

To pove, kakaj si je tajnik Fall obdržal zaupanje, čeprav ga obtožujejo, da je petrolejarjem odprl pot, da so vdrl v mornariško oljno rezervo. To je tudi vzrok, zakaj senator Smoot tako pritiska na senatno resolucijo, da se preliše Fallovo darilo Sinclairjevi kompaniji.

Colninski zakon ni imel tiste privlačne sile, kot so pričakovali republikanci. Napolnil ni kampanjske sklada in akasal se je kot velika zmota. Slišijo se glasovi, da je bil colninski zakon izdelan, da se ustreže vrednostnim industrijam, katere zastopa tajnik Mellon, vzhodni bankirji, ki imajo opraviti z mednarodnimi vlogami, pa ne marajo zanj in nočejo pomagati stranki, ki ga je sprejela.

In tako je zapel petelin: "Kdo je ubil gos? Jaz, je odgovoril colninski zakon s svojo popolnoma novo lestvico, da jaz sem je ubil. A kdo je zopet oživel gos? Jaz, trdi Fall, s mojo Teapotako juho, jaz sem jo oživel."

O tajniku Mellonu pravijo, da je napravil popravke zaradi izdelanja colninske postave. On in njegova družina so poznani kot lastniki Gulf Refining kompanije in dobro zalivno olje lubrifica in pojačuje republikansko kampanjo.

Ako so oljarji srečni in nosijo stroške po svoje v bitki za kongresne sedeže, tedaj se ne more reči, da so zadovoljni in srečni vzhodni bankirji. Obzorje teh bankirjev je širše kot Hardingova administracija. Oni hočejo "pomagati" Evropi, tako da bo nosil denar dobiček, ki je naložen v tujemstvu. Pritisnili so na Herdinga, da vstopi Amerika v ligo narodov skozi glavna ali stranska vrata ali pa skozi dimnik. Harding je pri volji sprjazniti se a "pridruženjem lige narodov", toda senator Lodge in drugi republikanski voditelji so proti temu cilju.

Govore tudi, da je Lodge prejel manj podpore od vzhodnih bankirjev in zdaj izdaja zelo čudne apele, da se vrne zopet v senat. V Novi Angliji kar strme, ko slišijo Henry Cabot Lodgea govoriti, da je za zakonito določeno meado za delavce in odpravo o-troškega dela.

Seveda, ako banke odpovedo kredit, tedaj je treba iti k ljudstvu.

OBSODBA MESTNEGA OBČIN- SKEGA SVETA.

New York, N. Y. — William J. Sheffield, predsednik Meščanske unije, nepristranskega društva, izjavlja, da je mestni svet le pe-
čet proračunskega odseka. Rekel je, da je samo dvajset svetovalec med 67, katerim bi lahko povprečni človek zaupal navadno kupčije transakcije.

Po njegovi izjavi je precej svetovalec ignorančnih, lenih, čez mero uradnih, ki nimajo volje preiskati fakto, ali da se seznanijo z rečmi, o katerih se raspravlja ali ki se uvažujejo.

MULTIMILJONAR IN BARON PREMOGA JE NA ČELU PREMOGOVNE KOMI- SIJE.

Washington, D. C. — John Hays Hammond je bil izvoljen predsednikom svezne premogovne komisije, katera ima dognati in predložiti kongresu vsa fakta v zvezi s produkcijo premoga. Hammond je rudniški inženir, multimiljonar in v tehniških in Guggenheimovi rudniškimi interesi ter vedno bogat prispevalec v volilni sklad republikanske stranke.

ALI POJDEJO ČLANI ŠOL- SKEGA SVETA V ZAPOR?

NAJVIŠJE SODIŠČE JE RAZ-
VELJAVILO GOVERNERJEVO
POMILOŠENJE.

Prizadeti najbrž vložke vloge za
ponovno zaslišanje.

Chicago, Ill. — V letu 1919 je bilo devet članov šolskega sveta obsojenih, da plačajo denarno globo, nekateri izmed njih so pa bili obsojeni v zapor zaradi žaljenja sodišča. Governor Small je pomilostil te člane, najvišje sodišče je pa na pritožbo javnega tožitelja Shannona razveljavilo go-vernerjevo pomiloščenje.

Stvar je nastala takole: Dr. Chadsey je bil v letu 1919 nastavljen šolskim superintendentom z izredno visoko plačo. Bival je preje v Detroitu in nastavljen je šolski odbor, kateremu je predsedoval Jacob M. Loeb. Večina v občinskem svetu je bila proti Chadseyju, posebno proti njegovi visoki plači. Ko je bil Thompson zepet izvoljen županom, je bil šolski svet, ki je nastavljal Chadseyja, izrinjen. Prišli so drugi ljudje v šolski svet in ti so odstavili Chadseyja, ki se je obrnil za pomoč na sodišče. Sodnik Scanlan je odločil, da je šolski svet, kateremu je predsedoval Loeb, imel pravico nastaviti Chadseyja. Nastopil je svojo službo, a dasiravno je bil superintendent, je šolski svet imenoval drugo osebo, da ga nadzoruje.

Na to je sledila obravnava zaradi žaljenja sodišča. Obsojenec se je obrnil na prizivno sodišče s prizivom, ki pa je vlogo odklonilo. Štiri in dvajset ur kasneje je governor Small pomilostil obsojenec.

Obsojeni šolski svetovalci se najbrž obrnejo zdaj na najvišje sodišče, da sem dovolj ponovno zaslišanje. Saj tako je izjavil šolski svetovalec Croarkin.

Zadeva najbrž še ni končana in prizadeti bodo poiskali vsa legalna sredstva, da se izognejo kazni. Premoži so ba je vsi, torej imajo sredstva, da se legalnim potom bojujejo.

OPROSTILI SE BODO ZARADI ZAPLENJENE ŠKUNE.

Washington, D. C. — Neka višja avtoriteta pravi, da se formalno oprostite zaradi zaseženja kanadske škune "Emerald", ki je bila zasežena zunaj trimiljskega pasa, kar je imela ukrasno igranje. Zaplombo je izvršil neki gor-
ski prohibicionistični uradnik.

Preiskava po trgovskem depart-
mentu je dognala, da se je zaseže-
nje škune izvršilo na tak način, da
zahteva oficielno oporočje.

Kanadsko škuno je zasegel pro-
hibicionistični križar "Hahn", ko
se je nahajala okoli osem milj od
obrežja. Prohibicionistični uradni-
ki so trdili, da škuna namerava
izkreniti žganje, toda priznali so,
da nimajo dokazov, da so s šku-
no vtihotapljali žganja na suho.

PROTI VNUKU KARL MARKSA.

New York, N. Y. — Neko dru-
štvo, ki si je nadelo ime Ameriško
obrambno društvo, je protestiralo,
da se dovoli Karl Marksovemu
vnuku in vodju francoskih socia-
listov Jean Longuetu se izkreniti
v Ameriki, ker aktivno podpira
revolucionarno Rusijo. Društvo
dodaja svojemu protestu, da po-
kušajo revolucionarna Rusija
"strmoglavit" vlado Združenih
držav.

NA ANGLEŠKEM ŽE PO- KAJO POLITIČNI TOPOVI.

Churchill apelira na liberalce, da
naj pomagajo premagati
delavce.

REAKCIJA JE V STRAHU.

London, 23. okt. — Včeraj so
počili prvi veliki politični streli v
volilnem boju na Angleškem. De-
lavaska stranka, liberalci, konse-
rvativci in Lloyd George, ki je
stranka sama zase, so imeli javne
shode.

V vrtnicu kampanje, ki jo po-
tisnila v ozadje vsa druga vpraša-
nja Anglije, je opaziti eno zanimi-
vo dejstvo: nasadnjaške stranke
so v strahu pred delavci in tekmu-
jejo druga z drugo v pripovedo-
vanju o "veliki nesreči", ki čaka
Anglijo in ves svet, ako zmaga
Labor Party. Da zmagovalci
so voditelji buržoazije in imperia-
listov pričeli kričati, da so labo-
ritje komunisti, čeprav je Labor
Party po svojem programu in tak-
tiki daleč proč od komunistične
levice.

Včeraj se je oglasil tudi Win-
ston Churchill, kolonialni mi-
nister v padlem Lloyd Georgejevem
kabinetu. Churchill, ki leži v po-
steli valed nedavne operacije na
alepiču, je objavil manifest na
liberalce, izjavljajoč, da on stoji
z Lloyd Georgejem kot liberalci
in zagovorniki svobodne trgovine,
toda on vidi veliko nevarnost v
cepljenju "naprednih konservati-
vnih elementov", zato prosi li-
beralce, da kooperirajo s temi ele-
menti v svrhu, da ne pridejo na
krmilo revolucionarni delavci in
komunisti.

Churchill pravi: "Interes drža-
ve so v nevarnosti valed napadov
socialističnih in komunističnih sil
na našo zunanjo politiko in na
ekonomski sistem. Liberalci in
konservativci morajo stati s ramo
ob rami proti delavskim in komu-
nističnim kandidatom."

Vse stranke pričakujejo, da se
bodo volitve vršile 18. novembra.

Andrew Bonar Law je danes
predložil kralju imena novih mi-
nistrov, ki bodo vršili posle do
senjenja novega parlamenta.

Druhih posebnih dogodkov v
zvezi s politično krizo na Angle-
škem ni bilo zadnje dni. Delavske
organizacije so sklicale nebroj
shodov za volilno kampanjo.

BRUTALNO RAVNANJE Z MORNARJEM.

New York, N. Y. — Mornar
Jalbert je prenesel brutalno ravn-
nanje, o kakršnem se malokrat
sliši v modernih časih. O
teh brutalnostih pripoveduje nje-
gova tožba, ki je vložil proti
Cuba Mail Steamship kompaniji.
Jalbert je zaradi tega brutalnega
ravnanja izgubil obe nogi. Tožbo
za odškodnino je vložil še v fe-
bruarju 1921. On toži družbo za
petdeset tisoč dolarjev odškodni-
ne. Obravnava še ni bilo in naj-
brž se vrši šele v prihodnjem ja-
nuarju.

Jalbert je star trideset let in
je ameriški državljan. Bil je ukr-
can na parniku "S. S. Sibony",
kateremu je zapovedoval kapitan
Miller. Jalbert obtožuje, da ni ho-
tel delati več ko osem ur brez
plačila, kajti tako so se glasila na-
vodila od unije.

Kapitan ga je dal ukovati v žele-
zje in vreči doli v najnižje pro-
store, kjer je prevladoval moker
zrak. Železje je bilo tako tesno,
da je dobil rane, ki so se vlele.
Prepeljali so ga v mornarsko bol-
nišnico v Baltimore, kjer so mu
malo ozdravili obe nogi, da so mu
režili življenje. Valed tesnega žele-
za se je ustavilo kroženje krvi,
nastale so rane in zastrupljenje
krvi je sledilo.

Kapitan Miller je mislil, da El-
vi še v tisti dobi, ko so pirate
križarili po Atlantskem oceanu,
da je tako ravnal s mornarjem.

V ARMADNEM LETALU SO PREVAŽALI ŽGANJE.

Laredo, Tex. — Colninski urad-
niki so zasegli armadno letalo, na
katerem je bilo žganje iz Mehike.
Arretirali so oficirja in njegovega
mehanika.

KAJER JE PADEL, TODA NJEGOV DUH ŠE VLADA V FRANCIJI.

Paris. — (Federated Press.) —
"L'Oeuvre", delavski list, poroča,
da je pominister pošte in brzojava
Paul Laffont prepovedal franco-
skim delegatom Mednarodne sve-
ze poštnih, telegrafskih in tele-
fonskih nameščenecv iti na med-
narodni zbor v Berlinu. List nato
komentira stvar kot sledi:

1914

Viljem Hohenzollern je prepo-
vedal delegatom nemških poštnih
nameščenecv iti na kongres v Lon-
donu.

1922

Poincare in Laffont sta prepo-
vedala delegatom francoskih poštnih
nameščenecv iti na kongres v Berlinu.

ZDAJ BOMO IMELI "KRŠČANSKO TRGOVINO"

V Kansas Cityju se je organizi-
rala "Zveza kristjanskih
trgovcev".

NOVO PRAVILO: "ODIRAJ PO BOŽJEM ZAPOVEDI."

Kansas City, Kans. — "Trgovi-
na se mora vrniti k Bogu in bo-
žji zapovedi," je svedčeno geslo
voditeljev, ki so tukaj organizirali
"Christian Business Men's Fede-
ration". V Detroitu se bo vršilo
prvo shorovanje nove organizac-
ije, ki bo pokristjanila brezbožno
trgovino.

Provizorična pravila organiza-
cije predpisujejo med drugim sle-
deče:

Trgovina mora temeljiti na zla-
di zapovedi: Ne stori drugim, čer-
nar ne želi, da bi drugi storili
tebi.

Vse kupčije se imajo vrniti po
božjih zapovedih.

Na vsaki seji organizacije mora
biti rezerviran prazen stol za ne-
vidnega gosta Jezusa Kristusa, ki
se mora smatrati kot vrhovni vod-
ja organizacije in poslovodja
(manager) naloge dela.

V vseh dvomljivih zadevah je
treba moliti in se vprašati v duhu:
Kaj bi Kristus storil na mojem
mestu?

TURKI ZAHTEVAJO NEMO- POTANJE.

Kemalisti hočejo narediti konec
angleškemu gospodstvu v
Turčiji.

London, 23. okt. — Reuterjev
buro v Carigradu javlja, da je v
mirovnem programu turških na-
cionalistov tudi točka, da morajo
Angleži povrniti Irak (Mesopotam-
ijo) Turčiji. Ta provinca, ki je
bila na mirovni konferenci v Pa-
rizu mandatorirana Angliji, je boga-
ta na olju in raznih drugih priro-
dnih zakladih. Dalje se poroča, da
je vlada v Angliji že naprosila
Francijo za denarno posojilo v za-
meno za petrolejske koncesije v
Mesopotamiji.

Kemalisti tudi zahtevajo, da vse
stare turške dolgeve prevzame
Grčija, ki je vodila vojno v imenu
entente in ki je direktno odgo-
vorna za opustošenje Male Azije.
Kemalisti dalje zahtevajo po-
polno neodvisnost arabskih držav,
pristaniške Dedeagah in plebišci
za zapadno Tracijo. Dedeagah
mora biti svobodna luka za Bol-
garijo. Kemalisti priznavajo sul-
tana kot vrhovnega verskega gla-
varja, toda kot vladarja Turčije
ga ne priznavajo več.

PROTILINŠARSKO GIBANJE.

New York, N. Y. — Narodno
društvo za napredek zamorskega
ljudstva naznanja, da platforme
republikanske ali demokratske
stranke v petnajst državah za-
htevajo postavbe proti linšanju.
Države, v katerih je bila proti-
linšarska platforma sprejeta, so:
New York, Colorado, Indiana, O-
hio, West Virginia, New Jersey,
Massachusetts, Rhode Island, Ca-
lifornia, Kansas, Delaware in
Missouri.

V treh državah — New York,
New Jersey in Massachusetts —
je tudi demokratska stranka
sprejela protilinsarsko platformo.

ŽENE ZAHTEVAJO PREKLIC VER- SALJSKE POGOBE.

O TEJ ZAHTEVI BODO RAZ-
PRAVLJALE NA KONGRESU
V HAAGU.

"Mirovne pogodbe so poneorefi-
le. — Nov mir je potreben!" kli-
čejo žene.

Washington, D. C. (Fed. Press.)
— Cilj ženskega kongresa, ki pri-
čne v Haagu 7. decembra t. l., je,
da se razveljavi versailleska mi-
rovna pogodba in nadomesti z no-
vo, ki naj reši Evropo pred vpro-
pastenjem.

Iz pisarne Mednarodne ženske
lige za mir in svobodo je bil iz-
dan okliče na ameriške žene, da se
pridružio temu gibanju in po-
magajo ureiniti ta cilj. Malo dni
pred ženskim kongresom bodo
zborovali zastopniki strokovno
organiziranega delavstva v Ha-
gu in žene upajo, da bodo lahko
s njimi skupaj delale za razve-
lavljanje versailleske mirovne po-
godbe.

"Trenotek je usodopoln," pravi
izjava, ki jo je izdala gđ. Amy
Woods v glavnem stanu. "Ako se
dvigne krvava revolucija iz obu-
pa v centralni Evropi, tedaj se ne
bo dala omejiti. Posledica bo go-
la anarhija s posledicami nezno-
ne bede za ljudstvo in upropaste-
njem za vse, kar ljubimo."

"Žene v Evropi apelirajo na
svoje sestre v Združenih državah.
Mirovne pogodbe so poneorefi-
le. Sionele so na lakomnosti in ma-
ščevanju. Ta podlaga se mora
spremeniti. Mi potrebujemo nov
mir. Mnogo žensk krišem srca to
globoko občuti. Čakala so vsi ti
peli, zdaj so se odločile, da konfe-
rirajo in spregovore na glas."

V Haagu, v katerem so se zbira-
le pacifistične žene iz nevtralnih
in v vojno zapletenih dežel v letu
1915, da najdejo rešilno pot iz
vojne, se bodo zbrale zopet dne 7.
do 9. decembra, da sprejmejo re-
zolucijo, ki kažejo pot v kon-
strakceljo, ki je bila randejana na
sirov način.

Na tej konferenci se bodo za
podlago miru uvaževali ti faktorji:
(1) politični, (2) gospodarski,
(3) vojaški, (4) psihološki.

Vse ameriške žene, ki ljubijo
mir in svobodo naj pošljejo se-
sterne delegatkinje na konferen-
co, polkijejo naj prispevke ali pa
svoje zaključke na naslov: United
States Section of W. I. L. P. F.
1491 H St., N. W., Washington,
D. C.

Gđ. Jane Adams je predsedni-
ca ameriške podružnice.

VOLIVA BERNI.

Zion City, Ill. — Sveti prerok
Voliva je v svoji verski vojni do-
živel več porazov zadnje dni. Naj-
večji udarec zanj pa je sodnijska
prepoved, katero so izposlovali
njegovi nasprotniki proti njegovi
mestni postavi, s katero je bilo
zabranjeno vsako kajenje tobaka.
Postava je zdaj suspendirana in na
ulicah tega "svetega mesta" je
zdaj prvič dolgi leti videti lju-
di, ki odbijajo goste oblake dima.

Voliva je zbehal valed tega
"indžunkna" in sadnjo nedeljo
je takole grmel na prižnici: "Ju-
tri izrečem samo eno besedo in no-
bena tobakarja ne bo več v
našem mestu. Na prihodnji Gospo-
dov dan začnemo veliki boj. Orga-
niziral bom moške, žene, deklice
in dečke in vsakdo, ki poskuša
kadtiti tobak, bo pes. Prej ne mi-
rujem, dokler ne bo prepovedano
kadtiti v vseh državah in mestih
izvzemši v podmornici."

ZOPET OSEM UBITIH NA KRI- ŽIŠČIH V ILLINOISU.

Litchfield, Ill. — V Waggoner-
ju je bilo ubitih na železniškem
križišču Illinois Central železnice
pet oseb, ko je lokomotiva zdro-
bila avtomobil.

Bement, Ill. — Vlak je zdrobil
na železniškem križišču Wabash
železnice avtomobil, ki ga je vo-
dil O. R. Ferguson. On, njegova
žena in dete so bili ubiti. Dva dru-
ga otroka sta pa zadobila težke
poškodbe.

DEKLARACIJA NEMOJE, DA JE PROPADLA, JE MENDA BLIUZ.

Berlin, 23. okt. — Iz virov v
tesnih stikih z vlado se poroča, da
bo Nemčija kmalu uradno izja-
vila, da ne more plačati centa več
vojne odškodnine v gotovini, ne v
materijalu. Vlada ne ve kaj dru-
ga storiti. Finančni in ekonom-
ski položaj se je zaradi nepresta-
nega padanja valute tako posla-
bil, da ni bil še nikdar tako slab.
Nemčija je že bankrotna, samo po-
vedala ni še tega.

RUSKA REVOLUCIJA JE DOSEGLA VLADIVOSTOK.

Izgreli v mestu, ki čaka na prihod
rdeče armade; bela garda ne
pustila sadnje postojanko.

JAPONCI OBOROŽILI BAN- DITE.

Vladivostok, 22. okt. — Ruska
revolucija je končno dosegla tudi
Vladivostok. Pet let je vzel pre-
dno je revolucija pripotovala v to
skrajno postojanko bivšega ruske-
ga carstva. Ostanki sadnje bele
garde na ruskih tleh so zapustili
Vladivostok in mesto je v tem
momentu brez gospodarja. Japona-
ska posadka je pripravljena na
odhod in Japonci se ne sanjajo
več za varnost mesta. Delavske
organizacije so izvolile odbore, ki
bodo vodili upravo in skrbeli za
mir in red do prihoda rdečih čet
vzhodnosibirske republike.

Včeraj in v petek so bili v Vla-
divostoku krvavi izgreli, ki so jih
izvali pristadi belega režima. Pa
eto oseb je bilo ubitih in ranjenih.
Nemalen je bil napad na francoski
konzulat. Okrog 50 Američanov
se je zateklo v varstvo ameriškega
konsula, ki je izposloval, da se je
četa pomorščakov iskrala iz
ameriške križarke "Sacramento"
in zastračila konzulat.

General Diederichs, vodja cari-
stov, je s svojimi častniki vred
pobegnil v Mandžurijo.

Moskva, 23. okt. — Iz Čite po-
roča, da general Ubovrič,
vrhovni poveljnik rdečih čet
Vzhodne Sibirije, okupira Vlad-
divostok v sredo ali četrtek. Ubo-
vrič je včeraj konferiral s poveljni-
kom japonske posadke in s kon-
suli savezniških držav, katerim je
zajamčil zaščito za vse inozemce
v Vladivostoku.

Ubovrič je protestiral proti po-
stopanju Japoncev, ki so dovolili
beli gardi generala Diederichsa,
da je odnesla seboj večjo zalogo
orožja in streliva na Kitajsko. Ja-
ponci so tudi dali orožje in muni-
cije pristalem buržoaziji v Vla-
divostoku, kateri so potem povzo-
bili krvave izgrede.

General Ubovrič je star bojev-
nik, ki se je odlikoval na več fron-
tah v civilni vojni. Pred dvema
letoma je vodil rdečo armado na
Krimu, katera je zdrobila Vran-
glove horde. Zdaj ga je doletela
čast, da je pometel z sadnjo belo
gardo na ruskih tleh.

BRŠENI SO OPIKALI DVA KO- NJA DO SMRTI.

Fond Du Lac, Wis. — Farmer
Hagen je vstopil v hlev, da oko-
mata konja, ki ju je pred krat-
kem kupil. Ko je segel po udi,
je smel sršenovo glesdo. Bršeni so
se takoj vrgli na konja, ki sta pri-
šla bresti. Ko je farmer hotel
odgnati konja iz hleva, ga je
konj brenil in zadel v glavo. Pa-
del je nezavesten na tla. Ko je
njegova žena ališala ropot, je pri-
šla gledat, kaj se godi. Upregla
je žrebeta v voz in se peljala po
pomoč do bližnje farne. Farmer-
ji, ki so prihiteli na pomoč, so re-
šili farmerja Hagena, toda zlo-
ljena je imel tri rebra in poleg je
imel rano še na glavi. Dva konja
sta bila mrtva, druge so pa oteli
farmerji.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo
jasno in toplo. Južozapadni ve-
trovi. Temperatura v sadnjih 24.
urah: najvišja 49, najnižja 43.
Solnce izide ob 6.12, zaida ob
4.57.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in na inostranstvo \$8.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v sklopuju n. pr. (Okt. 21-23) poleg valnega imena ne smejo pomesti da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Prosveto je pravilno, da se vam ne ustavi list.

PENNSYLVANSKA ŽELEZNIŠKA DRUŽBA SE JE UREZALA...

Pennsylvanska železniška družba je mislila, da reši delavsko vprašanje za sebe, ako ustanovi svojo "unijo". Njeni ravnatelji so sanjali, ako se jim posreči ustanovitev svoje "unije", da bodo lahko delali z delavci, kakor se jim bo ljubilo.

Družba je na podlagi sanj svojih ravnateljev hotela zopet uvesti delo od kosa. Ali tudi ti ponižni delavci, ki so bili primorani vstopiti v kompanijako "unijo", so kmalu pronašli, da je delo od kosa izredno škodljivo zanje. Prepričali so se, da delo od kosa ne znižuje le delavčega zdravja. Nastala je opozicija proti delu od kosa in ker kompanija ne posluša delavcev, kaj pravijo o delu od kosa in noče tega dela odpraviti, je mnogo delavcev pustilo delo.

Za družbo seveda ni z gospodarskega stališča važno, ako se delavci menjajo pogosto. Podjetnik, ki pogosto menjava svoje delavce, ima izgubo. Nekaj časa včas, preden se delavec privadi novim razmeram. Kajti nov delavec ne ve prve dni v tovarni, kam se naj obrne, ako potrebuje orodje ali material. Saj navadno se svojih predelavcev ne pozna, kako naj mu bodo smani po tem prostori, na katerih dobiva material in orodje? Nov delavec tudi manj producira, pravzaprav veliko manj producira, ako že ni preje izdeloval enakih produktov in se posluževal ravno takega orodja, kot ga ima v novi tovarni. Vsekakor vzame nekaj dni, predno se novi delavec privadi novim razmeram v novem podjetju.

Ako se v podjetju menjajo delavci pogosto, tedaj ima podjetnik vedno veliko takih delavcev, ki manj producira, kot prejnjši delavci, ki so sami pustili delo, ali jih je pa podjetnik odlovil, ker so bili organizirani in zahtevali za svoje delo pošteno mezo in človeške delovne razmere. Tako podjetnik s svojim sovraštvom do delavske organizacije škoduje sebi. Njegova trmoglavost je kriva, da se delavci menjajo in da produkcija ne odgovarja številu nastavljenih delavcev. Pametni podjetniki, ki nočejo z glavo skozi zid, so to resnico spoznali, in rajše izravnavajo vse spore z zastopniki delavcev, kakor da nastopijo proti delavski organizaciji. Kratkovidni podjetniki tega ne store, ampak le kriče v velebitniškem časopisu, da se je produkcija znižala, ker delavci ne producira več tega, kar so producirali preje. Pri tem seveda previdno samolče, da so sami s svojim postopanjem napram organiziranim delavcem povzročili, da se je produkcija znižala.

Med te kratkovidne podjetnike menda spada tudi pennsylvanska železniška družba, ki je sanjarija, da z ustanovitvijo svoje unije, spremeni delavce v tope, pohlevne in pokorne sužnje, ki bodo celo veseli, da jim dovolijo delati v njih delavnicah.

KAKO SE ZAPRAVLJA DENAR!

Iz Bostona, Mass., prihaja vest, ki jasno razlaga, da spada bogatinka mrs. Ellis Hollingsworth med bogate žene, ki izumejo vedno kaj novega, da se ne dolgočasijo v svojem življenju. Ta bogatinka se je odločila, da napravi zlatim ribicam lep in udoben dom, ki ga bo grela parna kurjava. Na tisoče delavskih družin prezeba z otroci vrd, ker ni denarja za premog, zlate ribice, bodo pa plavale v bazinu, ki se bo nahajal v paviljonu, po katerem se bo razprostirala prijetna toplota. Bogatinki se pač smilijo zlate ribice, zaradi tega ne želi, da bi plavale v mrzli vodi, ali celo plavale v bazinu, ki se ne nahaja v toplem in zakurjenem paviljonu. Otroci siromašnih delavskih starih se ji seveda ne smilijo, ki dostikrat pozimi izostanejo iz šole, ker nimajo obleke, da bi mogli na ulico.

Za to svojo kaprico bo bogatinka izdala pet tisoč dolarjev, račun za premog seveda le ni vnet.

Ali to še ni vse. Bogatinka je najela posebnega strokovnjaka, ki bo odločil, kaj bodo ribice uživale pozimi. Ali želite še večjo rahlostnost?

Tukaj bo bogatinka preživela svoje dneve pozimi in gledala ribice, kako se igrajo v vodi.

Na milijone delavcev gara in gara. Zakaj? Da sami sebe in svoje družine borno preživljajo in da tisti, za katere garajo, ubijajo zlati čas s takimi primodarijami. Pa pravijo, da to ni narobe svet!

Zadružno gibanje po svetu.

Nove delavske banke odprte. — Veriga zadružnih delavskih bank se je razprostrla širom dežele in je dobila dva močna nova sklepa, ko sta bili odprti Zadružna narodna banka Bratovščine strojevodij in Zvezna zadružna banka v Birminghamu, Ala. Bančno posloplje Bratovščine strojevodij je na Euclid Ave., v Clevelandu, torej ravno v ureдини mesta, radi česar je sklenila organizacija, da ustanovi banko tudi na vzhodni strani mesta, ki je zelo obljubena, je blizu tovarni, železniških delavnic in delavskih stanovanj.

Zvezna kooperativna banka v Birminghamu je bila pri otvoritvi podpirana od železniških bratovščin in Centralnega delavskega sveta v Birminghamu. D. William C. Gwin, ki je bil dosedaj vodja delavske bolnišnice v Birminghamu in goreč zagovornik zadružništva, je prevzel vodstvo banke. Banka je ustanovljena na podlagi zakonov države Alabama s kapitalom \$600.000. Osnovana je na taki podlagi kot banka železničarjev v Clevelandu, da bodo vlagatelji dobivali primerne obrestne mere, posojila pa se bodo izdajala samo delavcem na varne vknjilbe.

Švedska kooperacija. — Z izjavo, da bo podpirala kooperativna združba v njih gibanju in razvijanju, da se tako odpravi sistem dobičkolovstva, je vlada ustanovila kabinetni odbor, da bo proučeval problem za znižanje cen življenjskih potrebščinam ter bi se napravilo kako posredovanje med producenti in konzumenti. Odbor je steril svoje naloge in izdal svoje poročilo, ki je priložilo Vseameriški kooperativni komisiji in se glasi: "Mnogo slučajev bi lahko navedli, kjer se velike organizacije tovarniških podjetnikov bile pridržane po kooperativnih svezah smiselne cene svojim izdelkom... Kako važno je bilo zadružno gibanje in velike kooperativne, se je razvidelo posebno tedaj, ko je nastopila v deželi depresija. Zadružno se bile prve, da so znižale cene življenjskih potrebščinam in tako v konkurenci tudi prislilile zasebne podjetnike in trgovce, da so znižali cene.

Zaprtih je bilo več tovarn pod pritiskom kooperativnega gibanja, kar pa je v splošnosti le koristilo, ker so se osnovali kooperativne tovarne, in sicer v toliko obsejnejšem razvoju. Kooperativne tovarne so dobile kmalu več odjemalcev kot jih imajo zasebne, zato jim je bilo tudi mogoče uspešneje konkurirati z zasebniki z osirom na toliko večje proizvajanje in distribucijo.

Kabinetni odbor dalje pojasnjuje delovanje med delavskimi kooperativami in zadružnimi kmetov, ki se slikaže tesnejše bolj. Kmetje pristopajo v lokalne zadruge, katerih centrale so v mestih in tako lahko oddajajo svoje pridelke po precej višji ceni kot bi jih oddali zasebnikom, kar si morajo kupiti, pa jim ni treba plačati tako visoko pri zadrukah, kot zahtevajo za isto blago zasebniki.

Odbor še dalje priznava, kako velike važnosti je za kooperativno gibanje na švedskem, da se je vlada postavila na stran zadruge in gibanje pospešuje. Vlada sama ustanovi še en odbor, ki bo izdeloval statistiko glede cen pri kooperativnih trgovinah in podjetjih, zalagal šole z učnimi potrebščinami iz zadružnih prodajal in ustanovil učne tečaje po deželi, kjer se bodo ljudje podučevali o zadružništvu.

Zadruge newyorških meškarjev. Da bi premostila veliko reko posredovalcev med farmerji in delavci, odpravila profitarstvo prekupcev s mlekom, je Zadružna liga meškarjev, katere sedež je na 305 av., New York, kupila največje mlekarstvo podjetje na dobelo v New Yorku. Zdej bo zadruha prilela z razpeševanjem mleka v trgovine in prodajalnice s mlekom, pomneje pa bo tudi uvedla dostavljanje mleka na dom.

Ta napreden poizkus je naprijeto dirnil profitarje, katerih številu ni malo in lotitako so bili njih dobički radi prekupčevanja blaga iz rok v roke veliki. Sploh vsi proizvajalci življenjskih potrebščin so postali nemirni radi tega koraka zadružne lige. Če zadruha lahko zniža ceno mleku in ga daje steklenico po dva centa nižje kakor pa zasebniki, to lahko prične zanimati za ustanovitev zadruge za druge življenjske potrebščin. Tega se bojijo prekupci in veliki podjetniki klavnic, verjamejo s hitom in pohlepi premožnejši baroni ter vsi drugi, ki vlačijo smutne dobičke od prekupčevanja življenjskih potrebščin.

Nekdanji in današnji "čudeži".

"Govoreča trobenta."

Samo zelo prekanjeni špiritualisti so se posluževali tega sredstva, da so vodili v za to pripravljene sobe ljudi in jih tam uverili, da slišijo glas iz onega sveta. Na vrveci so imeli obešeno trobento v kakem kotu, ki je pričela izdajati glasove "duhov" in klicala imena umrlih prijateljev tistih, ko so prišli k "čarovniku", da izvejo za svojo usodo. Včasih se je zaslislalo kakor bi se trobenta približala ušesom poslušalcev, čisto blizu je prihajal glas in to je značilo, da je poklicani "duh" že prav blizu ter se mu lahko stavi vprašanja o umrlem prijatelju, sorodniku ali komurkoli. Kakih 10 ali 15 minut po izpraševanju je trobenta nenadoma padla na tla ali pa se pomaknila nazaj v kot.

Pri tem sta dva znamenita slučajja radi trobente, in sicer, kaj povzroča, da se trobenta premiče in drugič, odkod pride glas v trobento? Trobenta ni navadna, kakorino bi človek kupil v prodajalnici za godala, marveč prav v to svrhu izdelana. "Čarovnik" je rad pokazoval, kakor da je taka trobenta nekako živo bitje, ki je v njegovi sušnosti in mora storiti to, kar ji on ve. Premikala se je, kakor je on velel, namreč, kakor je on premikal vrvice, na katerih je bila navezana, s tega ni bilo opaziti radi hrupa v sobi.

Za premikanje trobente uporablja "čarovnik" za to pripravljeno teleskopično palico z zaklepom na koncu. "Čarovnik" pritrudi zaklep k trobenti, podaljša palico in prične premikati trobento kakor ga je volja. Ko se trobenta približa nad glavami gledalcev, ki presenečeni v mraku niti ne opazijo goljufije, ni treba "čarovniku" drugega kot obrniti par vijakov in že trobenta skoči nazaj na stran, ali kamer on hoče.

Tudi glasove ne povzroča nihče drugi kot "čarovnik". Na koncu trobente je pritrjena kavčugasta cev, katere tanjši konec vodi v trobentino pihalo, drugi konec cevi pa ima "čarovnik", ki prav potihlo govori v cev. Cev je napeljana skozi posebno magnetično napravo z mikrofoni, tako, da se komaj slišni glasovi "čarovnika" povečajo v globokojše, od tam pa gre glas v trobento, ki pridne odgovarja na vsa stavljenja vprašanja za začudenih gledalcev in jim tolmači želje njih "prijateljev" na onem svetu.

Včasih se "čarovniki" poslužijo svetle trobente, ki jo prebarvajo s vedno bliščečo se barvo s fosfornim smesom ali čem podobnim, kar povzroči, da se trobenta v noči svetli kot se svetijo številke na kaki nočni uri budilki. Svetla trobenta v mraku sobi napravi le toliko večji utisak na gledalec, da res mislijo na nekaj nadnaravnega. Črno teleskopično palico, ki je rabljena pri trobenti, je pri tem težko opaziti in ravnotako kavčugasta cev ter vse druge priprave, ki pa jih ima "čarovnik" v drugi sobi ali v kakem skritem kotu, da nihče tega ne opazi.

"Govoreča trobenta" v popolnoma mračnih sobah se poslužuje po navadi taki "čarovniki", ki potujejo in nimajo lastnega doma. Kjer pa imajo svoj dom in lahko po svoje urejajo stanovanje, jim ni treba imeti toliko teme v sobi ko varajo ljudi s "govorjenjem k duhovom" umrlih. V svojem domu lahko toliko bolj spopolnijo goljufijo, da ji ni prav lahko priti do dna, posebno če je "čarovnik" dobro izveščen v svojem poslu.

Učitelj verstva je bil enčenec, da morajo biti verni. Povedal jim je, koliko dobrega dobi mo od gospoda boga in vprašal nekega dečka: "Kako to, da ljudje včasno nič ne verujejo. Kaj ljudem manjka, da ne marajo hoditi v cerkev?"

Učenec: "Inteligence!"

"Ne, za boga, ravno inteligenceja je najmanj."

Buhal pri vdovi. — "In to ti obljubim draga Agata, več udarcev, kot ti jih je dal tvoj raniki mož, gotovo ne boš dobila od mene."

Na postaji med stavko železničarjev. "Oh, povejte mi vendar, kdaj bo prišel sem zadnji vlak?" — Vprašani: "Tega pa brikone oba ne bosta doživela."

V znamenja napredka. — "To bo lepo, prihodnje svetovno vojno bomo lahko slišali na radiotelefon."

RAZNO.

Otroci, ki požro matere. — Otroci ki postopajo na tak nečloveški način s svojimi materami, je na srčno najti le v kraljevstvu živali in še tam moramo iti po stopnicah življenja globoko navzdol do muh ali mušic, kjer najdemo take strašne življenjske drame kot nekaj vsakdanjega. Ta kanibalizem je pri takozvani Ibis-muhi, ki je razširjena po celi srednji Evropi, še sorazmerno nedolžen, kajti otroci požro svoje matere šele potem, ko je že mrtva. Maja ali junija meseca prilepijo samice Ibis-muhe jajca svoja na veje dreves, ki se nagibajo nad kako vodo ter obsede na licu mesta, kjer čakajo svoje skorajšnje smrti. Na stotine samice Ibis-muhe se obnaša na ta način in kmalu vsi cela kepa v velikosti dvojne pesti razvije. Ta kepa obstoji iz samih mrtvih muh. Vsaka naslednja Ibis-muha si izvoli trupla svojih predhodnic za razložišče svojih jajc ter pogine kmalu potem, ko je znesla jajca. Nekaj časa pozneje pa se ta kepa mrtvih muh očisti. Ličinke zlezajo iz jajc ter razvijajo trupla svojih mrtvih mater.

Se grši pa je drugi slučaj, katerega je opaziti pri še globlje stoječem hivalnem razredu, namreč pri glistah. Glista, ki nosi znatno ime Rhabditis, se izvli iz jajca še predno je bilo slednje leženo. V jajcih nahajajo se mladiči, ki se telesno dosti zreli in razvijajo, da jedo takoj tako korenito lažro, da visi končno krog mladičev le še koža matere. Se le ko je mati popolnoma izginila zapuste mladiči kožo ter si poiščejo bivališče v kaki drugi živali, kjer nadaljujejo svoje parasitiko življenje.

Hrošči kot živeč. — Že za časa Plinija (rimskega zgodopisca), kot pripoveduje profesor Fric Zetolkeji z Dunaja, so prihajali na mizo razkošnih Rimljanov "veliki črvi", imenovano Cossus, katere so pitali s moko. Slavni naravoslovec Linne je razumel pod tem ličinke hrošča, ki se zajeda v vrbe. Drugi naravoslovci pa so trdili, da izločuje ličinka tega za hrošča razjedajočo snov in da smrdi. Ta lastnost pa ni po mnenju Zetolkejke merodajna za obsodbo te ličinke, kajti najti je številne ostre in smradljive rastline, katerih človek ne zametava.

Drugi naravoslovci pa so napravili iz rimskega Cossusa ličinke majkega hrošča ali nosotoga. Cerkveni oče Hieronim opisuje črva, katerega so zaviljali razkošni Rimljani kot debelo, mastno žival s črno glavo. Soglasno s tem opisom je morala biti to ličinka nekega hrošča, ki se drži najraje hrasta, iz družine konjičev. Zaviljanje takih ličink pa ni nikakor privilegij starega veka. Zetolkeji opozarja na dejstvo, da prinašajo na otoku St. Tome v Gvinejskem zalivu na trg deset centimetrov dolgo ličinko nekega velikega hrošča. To ličinko zaviljajo domačini, kuhano v palmovem olju. Tudi v Braziliji smatrajo to ličinko za slaščico. Isto, kar velja za Antile in Gvinejo, velja tudi za otok Svetega Mavricija, Samoa in Avstralijo. Na temlju vsa tega se lahko trdi, da so zaviljali ljudje ličinke hroščev od starega veka naprej pa do najnovejšega časa.

Nov način spoznavanja. — Prilično število mladih neporočenih Parižank je sklenilo med seboj zvezo, da poiščejo z novim sredstvom, kako seznaniti se ter pridobiti moške za ženitev ter se tako rešiti nadležnega zarjavlega devišstva. Članice, te v silni potrebi rojene zveze, nosijo poleg predsednice, ki ima statut, pod gornjo bluzo vilen zeleni trak. Če so v kaki restavraciji ali kjeršibodi na cesti in srečajo mladega moškega, ki se jim zdí, da bi se zanje zanimal, ter jim ugaja, odnejo vrhno bluzo in pokazejo mlademu moškemu trak s zeleno barvo v panja. To pomeni toliko, kot bi mu rekla: "Iščem znanja v svojo ženitev. Prosta sem, ali si tudi ti?" — Pariški listi odobravajo nastopanja članice nove v silni storjene zveze in še so prinesli vesti, da se na ta način našli srečni, mladi ljudje. Mlada dekleta upajo, da bodo tudi moški sledili temu vzgledu in tudi oni pripeli travke, da jih bodo lahko spoznali, ali so prosti ali oženjeni in če so pripravljeni za ženitev.

Kaj pripoveduje Francosinja o obisku harem? Mala hčerka znane francoskega misleca Henri Boudauxa je še frklja, a vaa navdušena za očetovo pisanje in podala se je z njim na zadnje njegovo potovanje skozi Sirijo. Sedaj pripoveduje dogodke z tega potovanja. S svojim očetom sta obiskala grad Mergal, kjer sta bila oba sprejeta z vsem orientalskim običajem. Na tem gradu sta se sprijaznila s arabskim lastnikom, ki je vzel malo deklet v svoj harem, da jo seznanijo s svojimi ženami. "Ena Arabčevih žena, zagorela mala postava, je govorila francoski: Bila je dve leti v šoli na Francoskem", pripoveduje gđe. Boudaux. "Ko je bila vzeta iz šole, je bila stara 16 let in tako se je poročila z Arabcem, ki jo je potem pripeljal v harem. Začela je izpraševati o življenju po svetu in o ženitvah v Parizu, slednjiš pa je pristopila kakih 50 let stari ženska visoka in siva, ki je bila morda nekoč lepa. Mala žena Arabčeva se je sklonila k meni in mi zašepetala: "To je tudi žena mojega gospoda." Prvo je nisem razumela, potem pa se me je lotila žalost, če bi morala tudi jaz biti uklenjena vae življenje v sencah harema."

Veliki boji so nastali na Bolgarskem med vlado in opozicijskimi strankami. Vlado imajo tam v rokah kmetje in proti njim so se združile vse meščanske stranke in stvorile velik blok. Blok je hotel nato v Trnovem prirediti veliko protestno zborovanje. Zato so sklicali tudi kmetje v Trnovo svoj shod: Kmetje so bili v velikanski premoči in zato se shod bloka ni mogel vršiti. Ogorčenje kmetov je bilo tako velikansko, da bi skoraj linčali vse voditelje opozicijske, če ne bi notranji minister Duskalov svedeno obljubil, da pridejo vsi bivši ministri od l. 1913 do l. 1918 pred ljudsko sodišče. Sodilo se bo sledeče: Vse Bolgar mora odgovoriti na vprašanje, če je ta ali oni minister kriv z da ali ne. Če bo polovica glasov za da, potem bo obtoženi oproščen. Če bo pa le en glas več za da, potem bo obsodjen na 10 let. Če bo 60% glasov za kriv, potem se kazni zviša in pri 85% glasov z da, se izvrši smrtna obsodba.

Zakaj so Francozi na strani Turkov? Kakor znano, podpirajo Francozi odkrito Turške zahteve po Carigradu in Traciji. Da ne zaradi lepih oči Turkov, kažejo sledeče številke. Pred vojsko je zavzemala francoska trgovina drugo mesto v turški trgovini. Danes pa stoji na šestem mestu. To hočejo Francozi popraviti in zato so Turkom prijazni. Trgovina Turške je bogata in pred vojno je izvozila Turška letno za 50 milijonov kita, 130 milijonov sadja, tekstilnega blaga za 200 in kož za 18 milijonov frankov. Od tega blaga je Francoska izvozila nad 100 milijonov, danes pa le neznatno množino. Današnja Turška ima okoli 2000 kilometrov železnice. Veliko francoskega kapitala je vloženega v te železnice, dobiček pa imajo od tega Angleži. V otomanski banki, ki je upravljala turške državne dolgove, je bila večina akcij v rokah Francozov. Zato skušajo Francozi popraviti svoje odnose s Turki, da ne izgube tudi na Turškem svojega kapitala, kakor se ga v Rusiji.

Kako se nauči plavati. Nek francoski list je objavil sledeče navodilo, kako se vsakdo tudi v sobi nauči plavati. Vzemete se navaden škaf, ki se ga napolni z vodo. V škaf se vtakne obraz in drži oči odprte. To se ponavlja večkrat, dokler se človek temu ne privadi. Potem se vtakne usta v vodo in se jih drži odprta. Sedaj se treba pripraviti še temu, da se drži glavo z odprtimi očmi in ušmi pod vodo, pa zna človek plavati. Kdor ne verjame, naj poskusi!

O te ženske! Pri neki sodni obravnavi bi moral obtoženez izpovedati nekatere nespodobne stvari. Sodnik je zato pozval vse spodobne žene, da zapuste dvorano. Kot klop so vse obsedele. Na to je dejal sodnik: "Ker ni nobene spodobne žene v dvorani, obtoženez povejte vso stvar." — Žene so bile nato silno hude, pa ne zaradi tega, ker jim je dejal sodnik, da so nespodobne, temveč ker ni obtoženez povedal dovolj nespodobnih stvari.

Občudovanje. — "Oh, moja gospodinja, moja ljubezen do vas prekorača vse meje." — "Prikolne mislite pri tem moje premožnje, kajne?" — "Gotovo ne, tega vendar ne smete misliti, da vas bom molil kakor zlato tele."

Ali več, kaj trpi veliko število slovenskih delavcev v Ameriki valed spolnih boleznim, ki so posledica občevanja s vlačugami? Ako ne val, naroči si knjigo "Zajedalci", katere dobi pri Knjižarni matič H. H. P. J.

Slovenska Narodna Republika

1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calhoun, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7,
Box 55, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka
Blas Norak, gl. blaginjski John Vegrich, urednik glasila Joka Zavrtalnik
upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin
Eisenhauer, Box 276, Barbours, Ohio, Fred A. Vidar, Box 672, Elp, Minn.,
John Tedall, Box 151, Lawrence, Pa., John Garlick, 414 W. Hay St.,
Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

SEVERODNE OKROZJE: Elias Novak, predsednik, 2957-39 S. Lawndale Av., Chicago, Ill.

SEVERNO OKROZJE: Jacob Ambrosic, Box 265, Moon Run, Pa.

SEVERNO OKROZJE: John Gradeli, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

SEVERNO OKROZJE: Anton Suler, Box 104, Great, Kans., za jugoslovanske

SEVERNO OKROZJE: Man Mars, Box 106, Buhl, Minn., za severozapadne

SEVERNO OKROZJE: Mike Zagel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah

Nadzorni odbor:
 Frank Zeitz, predsjednik, 5126 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank
 Somrak, 5800 Fraser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5805 St. Clair St.,
 Cleveland, Ohio.

Zdravljani odbor:

PREDSODNIK: Frank Ald, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
JOŠKO ŠUK: 3639 W. 56th St., Chicago, Ill.
JOS. SHUK, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.
VENOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kova, 6802 St. Clair Av., Cleveland, O.
POZOR!—Korrespondenca s gl. uredniki, ki delajo v glavnem uredništvu, mora biti poslana na gl. uredništvo.

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. prodajalnih in naslovov: Prodajalstva S. N. F. J., 2857-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. F. J., 2857-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. tverdnjavnosti: odloži in izpolni vabilo se naslovov: Tajništvo S. N. F. J., 2857-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V VEZEI S BLAGAJNISKIMI POSLI so polijane na
nalogi: Blagajništvo A. N. P. J., 2657-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
Vse pritožbe glede poslovanja v pl. invidualnem odboru so naj polijane
Frank Kuttin, predsednik odbora nadzornega odbora, tigar naslov je zgoraj.
Vsi nastopi na pl. nastopi odboj so naj polijane na nalogi: Lake Shad-

Val deplis to drugi spisi, nazvanima, cislasi, nepoznata in sploh vse baje v eni v glasilo jednote, naj se poslija na naslov: "Prosveta", 2037-S
So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

in Mala Vranjinih je sklical k svo-
jemu posvetovanju, da odloči-
to, kaj jim je storiti. Na vojnem
posvetovanju so zaključili, da jim
je storiti samo nekaj, to je, da pre-
janeve želje ne bile le v tem, da
pomaga svojemu rodu do svobode
in večjih pravic.

Po končanem uporu je šel nak-
s svojim sinom na svoj običajni

neje do zadnjega moža vse belopoltnike iz Minnesote. Ne bilo bi jim tudi težko pregnati tedaj belopoltnike iz države, kajti njih polji moše so se borili na jugu.

Upornike je vodil Mala Vrana, ki pa je kmalu potem dobil neko uporiščilo, ki ga je silno potreboval. Sicer močno oboroženo četo, med katero pa se je nenadoma

Narodita "Prosveto" valoma vorednima ali prijatelja v sta demovinal.

Za kuhanje piva doma

Malina, da bo čez noč izčistača
Minneapolis. Svoje čete je Mala
Vrana vodil proti severu v Minn-
eoti do Minneapolisa in Ford Snel-
inga. Junsko je Mala Vrana na-

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland,

so se tedaj potikale druge male
olpe Indijancev drugih rodov in
vsi belopoltnižšv, ki so napadale
male nemške naselbine in morile
nemške farmerje.

V svet so prihajale vesti, da je
rstaška vojna v Minnesoti, toda
kdaj je bilo tako kot a pastirjem,
ki je hodil lagat, da so mu volkovi
sredili ženske črke. Nekdaj so

...kovi res prišli in tedaj pastirju
...nihiše verjel, ker je vsak mialil,
...la laže kot druge krat. Ze pred
...uporom so vedno prihajale ve-

Na izjavo, da so Indijanci v Minnesota o uporabi Indijancev in tako resnišnim vsemom ni nihče verjel in ni prišel ugrodati. Indijanci so bili v tistem času prebivalcem na pomoč, ko je bila res sila. Tojpe Indijancev so

nomorie nad tisíc naseljenecv, nasteto ljudi pa je zbežalo v druge kraje.

Vlada se je zganila šele tedaj, ko so bile žrtve neznašljive. Za im-

Kadar mislite na stari
kni mislite na

tako se ne indijanski rodovi te-
li sami med seboj. Vlada je po-
lata proti upornikom preeejanjo
eto pod generalom Sibleyjem in
rugi novotifki. Četa vojakov

76—9th Ave., New York City.

prodaje parobrodne letnike in vse valne prekmorske letilke za polovanje v stari kraj in od tam sem,

Med velikimi indijanskimi vodi-
tvi je bil Mala Vrana preudaren.

Postrojba telesa in odličja.

